

Mottagare
Regionstyrelsen

Ansökan om dispens från nya reglerna om dygnsvila - Räddningstjänsten

Förlag till beslut

- Regionstyrelsen beslutar att Region Gotland ska ansöka om dispens gällande arbetstid för styrkeledare och brandmän vid Räddningstjänsten till SKRs arbetstidsnämnd.

Sammanfattning

Nya regler om dygnsvila i kollektivavtalen Allmänna bestämmelser och Bilaga R ger stor påverkan på räddningstjänstens förutsättningar att bedriva en effektiv verksamhet. De centrala arbetsgivar- och arbetstagarparterna har tecknat en överenskommelse om möjlighet till dispens från reglerna. I överenskommelsen nämns särskilt räddningstjänst som en verksamhet som kan behöva dispens. Ett beslut om att begära dispens ska fattas av regionstyrelsen. Syftet med de nya reglerna är att värna om medarbetarnas arbetsmiljö, garanterad vila och återhämtning. Målet är att brandmän och styrkeledare inom Räddningstjänsten den 1 februari 2024 ska ha ett schema som stämmer överens med de nya reglerna om arbetstidsförläggning och dygnsvila.

Gotlands ö-läge innebär att räddningstjänsten vid akuta händelser inte kan tillgodoräkna förstärkningsresurser på samma sätt som övriga kommuner i Sverige utan behöver ha en högre egen förmåga innan förstärkningsresurser anländer. Ö-läget innebär även behov av att kunna bedriva områdesledning lokalt i de fall där det är avbrott i utalarmering och ledning av räddningsinsatser från räddningscentral mitt.

Bakgrund

De centrala arbetsgivar- och arbetstagarparterna är överens om att det kan finnas behov av dispens från bestämmelsen avseende att den sammanlagda arbetstiden vid planerad förläggning av arbete i kombination med jour (tjänstgöringstid) får vara högst 20 timmar i vissa fall. Dispensen innebär att den sammanlagda arbetstiden kan överstiga 20 timmar. Den sammanlagda arbetstiden får dock som högst uppgå till 24 timmar. Dispens kan beviljas under förutsättning att arbetsgivaren prövat alla möjligheter att bemanna verksamheten i enlighet med reglerna i kollektivavtalet och gjort bedömningen att ett undantag är nödvändigt för att uppfylla verksamhetens behov. Dispens kan sökas hos de centrala parternas arbetstidsnämnd. Ett beslut om dispens

gäller under begränsad tid, dock som längst 12 månader i taget.

Räddningstjänsten har under året arbetat intensivt med att skapa nya scheman och hitta lösningar som möter verksamhetens behov, men kommit fram till att de nya reglerna ger en stor påverkan på räddningstjänstens förutsättningar att bedriva en effektiv verksamhet. Framförallt försvinner en flexibilitet för schemaändringar som används dagligen för att hantera sjukfrånvaro och vård av barn, och möjliggöra för medarbetare att leda och delta i utbildningar och övningar. Ett aktivt arbete med schemaändringar i kombination med ett lokalt kollektivavtal om utökad beräkningsperiod för arbetstidens förläggning har varit betydelsefullt för att kunna göra schemaläggningen under sommarsemesterperioden. Den minskade flexibiliteten med de nya reglerna påverkar verksamhetens förutsättningar att nå uppsatta mål.

Det skulle kunna mötas genom att utöka antalet medarbetare vid räddningstjänsten, men en minskad effektivitet och behovet av att anställa fler medarbetare måste vägas mot hur arbetspass upp till 24 timmar faktiskt påverkar arbetsmiljön hos brandförsvarets medarbetare.

I en dispensansökan skall andelen störningar under tjänstgöring nattetid redovisas och då det är relativt få av räddningstjänstens räddningsinsatser som genomförs på nätter anser vi att förutsättningarna för att få dispens är goda.

I räddningstjänstens systematiska arbetsmiljöarbete har det aldrig framkommit risker, tillbud eller olyckor som går att härleda till arbetstid. Sjukfrånvaron är låg och resultaten vid de årliga medarbetarundersökningarna visar också på att Räddningstjänsten har en god arbetsmiljö.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att dispens är nödvändig för att klara av att bemanna verksamheten. Det är förvaltningens uppfattning att arbetspass upp till 24 timmar inte medför ökade arbetsmiljörisker för medarbetare vid räddningstjänsten eller ökade risker för tredje man.

Beslutsunderlag

Dispensansökan för brandmän och styrkeledare som tjänstgör enligt kollektivavtalen
Allmänna bestämmelser och bilaga R.
Fackliga förhandlingsprotokoll.
Riskanalys

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Lise Langseth
Samhällsbyggnadsdirektör